

WEBINAARI 22.3.2018

Eläinten hyvinvointikorvaus

Kristiina Valliovo,

4.4.2018

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN TUKIEHDOT RUOKINTA JA HOITO (NAUDAT)

1. Naudoilla saatavilla riittävästi karkeaa rehua ja jatkuvasti riittävästi hyvälaatuista vettä.
2. Eläimiä ei pidetä yksin
3. Eri sukupuolta olevia yli 8 kk ikäisiä nautoja ei ole samassa karsinassa, jaloittelutarhassa tai laitumella.
4. Lihanaudat eivät ole kytkettyinä
5. Valmius varavoiman kytkemiseen sähkökatkon aikana, jos eläinten hyvinvoinnista ei voi huolehtia ilman sähköä

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN TUKIEHDOT RUOKINTA JA HOITO (NAUDAT) ASIAKIRJAT

1. Tilalla on ruokintasuunnitelma kaikille vähintään 1 kk ikäisille naudoille
2. Tilalla on varautumissuunnitelma
 - Sähkö- ja vesikatkosten sekä laitteistovikojen varalta
 - Kirjallinen
 - Ajantasainen
 - Kuvattu häiriö tilanteiden aikana tehtävät toimenpiteet

Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Eläinten olosuhteet:

1. Vähintään 1 kk ikäiset vasikat ovat ryhmä karsinoissa erotetulla vasikalla on näköyhteys muihin nautoihin.
2. Samassa karsinassa ei huomattavan eri-ikäisiä tai muutoin eriarvoisia eläimiä.
 - Poikkeus lypsylehmät ja emo lehmät, joita vasikat imevät.
3. Yli viikon ikäisellä vasikalla on jatkuvasti karkearehua saatavilla.
4. Juotolla oleva vasikka saa maidon tai juomarehun imemällä

Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Eläinten olosuhteet:

5. Ryhmä karsinan makuualue on kiinteä pohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.

- Kaikki mahtuvat yhtä aikaa makuulle ja
- Joko runsaasti kuivikkeita tai
- Makuualueella esim. kumimatto ja jonkin verran kuivitusta ja eläimet puhtaita.

6. Toimenpiteessä I

(kokonaispinta-ala ja makuualueen pinta-ala)

- Vähimmäispinta-alavaatimukset/vasikka:

Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen I ja II

Eläinten olosuhteet:

Vähimmäispinta-alavaatimukset/vasikka:

Vasikan ikä pinta-ala Josta kiinteäpohjaista alaa

1-3 / 3-6 (kk) 1,8 / 2,25 (m²/eläin), 0,9 / 1,1 (m²/eläin)

Asiakirjat

- Lääkärinkäyntilomake tai –lasku, johon on eritelty tehdyt toimenpiteet. Vasikan nupoutus eläinlääkärin antama rauhoitus, puudutus ja kivun lievitys.
- Lääkitys kirjanpito

Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

1. Vähintään 1 kk ikäiset vasikat ovat ryhmä karsinoissa
 2. Samassa karsinassa ei huomattavan eri-ikäisiä tai muutoin eriarvoisia eläimiä.
 - Poikkeus lehmät ja emo lehmät, joita vasikat imevät.
 3. Yli viikon ikäisellä vasikalla on jatkuvasti karkearehua saatavilla.
 4. Juotolla oleva vasikka saa maidon tai juomarehun imemällä
 - Tuttijuottoon tarvittavat välineet/laitteet tai lehmät imettävät vasikoita
 5. Ryhmä karsinan makuualue on kiinteä pohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.
 - Kaikki mahtuvat yhtä aikaa makuulle ja runsaasti kuivikkeita tai makuualueella esim. kumimatto ja jonkin verran kuivitusta
- Eläimet puhtaita.

Emolehmätilan vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Emolehmien vasikoiden pito-olosuhteet:

1. Yli viikon ikäisellä vasikalla on jatkuvasti karkearehua saatavilla.
2. Emolla ja vasikalla on käytettävissä yhteensä vähintään 10 m² vieroitukseen saakka, sisältäen mahdollisen vasikkapiilon, emojen makuuparret ja lanta käytävän.
3. Makuuparsipihatossa makuupaikkoja on niin paljon, että vasikat eivät joudu makaamaan lanta käytävällä tai emojen kanssa samoissa parsissa.
4. Vasikoiden makuualue on kiinteä pohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.
 - Kaikki vasikat mahtuvat yhtä aikaa makuulle ja runsaasti kuivikkeita tai Makuualueella esim. kumimatto ja jonkin verran kuivitusta ja eläimet puhtaita.

Nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

Eläimet voivat asettua yhtä aikaa makuulle

Eläimen pitopaikka on pidetty puhtaana. Nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin.

Tarvittaessa makuualue on kuivitettu.

Eläimen puhtaudesta on huolehdittu

Parsi on riittävän pitkä ja leveä, että nauta voi seistä ja maata tasaisella alueella.

Kytkettynä pidetyn lehmän, hiehon ja sonnin parren etummainen puolisko on kiinteä pohjainen

Vähintään 6 kk ikäisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

Eläinten olosuhteet:

1. Jokaiselle vähintään 6 kk ikäiselle naudalle on kiinteä pohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuualue.

- Hiekkaparsi hyväksytään.

- Joko runsaasti kuivikkeita tai

- makuualueella esim. kumimatto ja jonkin verran kuivitusta ja eläimet puhtaita

2. Lihanautaa ei pidetä kytkettynä

- poikkeus tilapäinen, perusteltu ja hyväksyttävä syy (esim. siemennys, hoitotoimenpiteet)

Vähintään 12 kk ikäisten urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

Eläinten olosuhteet

1. Kaikilla vähintään 12 kk ikäisillä urospuolisilla naudoilla on makuualue, joka on joko
 - a) kiinteä pohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä tai
 - hiekkaparsi hyväksytään
 - Joko runsaasti kuivikkeita tai
 - makuualueella esim. kumimatto ja jonkin verran kuivitusta ja eläimet puhtaita
 - b) rakolattiakarsinoissa makuualueella on rakolattiapehmiä, kumitettuja palkkeja tai vastaavia lattiaa pehmentäviä rakenteita, jotka uusitaan tarvittaessa *ja sen päällä kuivikkeet hyväksytään makuualueeksi*

Vähintään 12 kk ikäisten urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

2. Ryhmä karsinassa jokaisella naudalla on tilaa

- lämmin kasvattamossa 4,5 m²

kylmä kasvattamossa vähintään 6,5 m²

3. Urospuolista nautaa ei pidetä kytkettynä

- poikkeus tilapäinen, perusteltu ja hyväksyttävä syy (esim. hoitotoimenpiteet).

Nautojen laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella

Kytkeytyneinä pidetyt lypsylehmät ja -hiehot pääsevät vähintään 60 päivänä laitumelle tai jaloittelutilaan 1.5.–30.9. Jaloittelutilan pinta-ala on vähintään 6 m²/nauta. Pinta-ala on kuitenkin vähintään 50 m

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan vähintään 6 kk ikäisillä nautoilla, myös toisen tilan pitopaikassa olevilla.

Nautojen laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella

Asiakirjat:

Ulkoilukirjanpito

Eläin ryhmittäisestä laidunnuskirjanpidosta, että vähintään 6 kk ikäiset naudat laiduntavat 1.5.–30.9. välisenä aikana vähintään 60 päivänä.

Sonnien laidunnus on voitu korvata jaloittelutarhalla (pinta-ala väh. 6 m²/nauta, mutta väh. 50 m²)

Nautojen pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella

Laidunnuskirjanpito

Vähintään 6 kk ikäiset naaraspuoliset
naudat laiduntavat 1.5.–30.9. välisenä aikana vähintään 90 päivänä.

Sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Yleiset vaatimukset

- Jatkuvasti hyvälaatuista vettä tarjolla
- Makuualue kiinteä pohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä
Joko runsaasti kuivikkeita tai
Makuualueella esim. kumimatto ja jonkin verran kuivitusta ja eläimet puhtaita
- Mahdollisuus huonetilan tai eläimen lämpimänä pitämiseen
- Karsinasta näköyhteys muihin nautoihin
- Hoidettavan eläimen nopea kiinnittäminen ja turvallinen käsittely mahdollista
- Eläimet voi tarvittaessa rajata erilleen
- Emo lehmiä ja emolehmähiehoja ei tarvitse siirtää poikimakarsinaan

Lypsylehmien ja emolehmien sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

1. Em. sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden yleiset vaatimukset
2. Karsinassa lypsylehmiä voidaan lypsää koneellisesti.
3. Ryhmä- tai yksilö karsinoissa pinta-ala vähintään 11 m² / eläin.
4. Lypsy- ja emolehmien sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden vähimmäismäärä 1 karsina/alkava 20 lehmää

Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan vähintään 2 kk ikäisillä vasikoilla, sonneilla, härillä ja poikimattomilla naaraspuolisilla nautoilla, myös toisen tilan pitopaikassa olevilla.

1. Em. sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden yleiset vaatimukset
2. Yli 6 kk ikäisillä nautoilla voi olla rakolattiakarsinat, joissa makuualueella on rakolattiapehmitykkeet, kumitetut palkit tai muut vastaavat lattiaa pehmentävät rakenteet, jotka uusitaan tarvittaessa.
3. Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden vähimmäismäärä 1 karsina/alkava 50 nautaa
4. Ryhmä- tai yksilö karsinoissa pinta-alan vähimmäisvaatimukset alle 12 kk 6 m²/eläin, yli 12 kk 10 m²/eläin.

Ehk Lihaskiika (yli 3 kk – alle 8 kk)

Sikojen ruokinta ja hoito

Vieroitettujen porsaiden, nuorten siitossikojen ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen

Sikojen virikkeet

Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

Ehk Porsas (0–3 kk)

Sikojen ruokinta ja hoito

Vieroitettujen porsaiden, nuorten siitossikojen ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen

Karjuporsaiden kivunlievitys ennen ja jälkeen kirurgisen kastraation

Sikojen virikkeet

Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

Ehk Emakko (vähintään 8 kk)

Sikojen ruokinta ja hoito

Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu

Emakoiden ja ensikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Parannetut porsimisolosuhteet

Sikojen virikkeet

Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

Ehk Karju (vahintaan 8 kk)

Ehk Nuori siitossika (yli 3 kk – alle 8 kk)

Sikojen ruokinta ja hoito

Sikojen virikkeet

Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

Sikojen ruokinta ja hoito

Tukiehtoja on noudatettava kaikilla tuenhakijan sioilla, myös toisen tilan pitopaikassa.

Sikalan olosuhteet

1. Kaikilla sioilla saatavilla jatkuvasti hyvälaatuista vettä,
 - Riittävän vedensaannin turvaamiseksi kaikilla eläimillä on jatkuvasti vettä saatavilla,
 - Juomavesi on puhdasta. Virtsa ja ulosteet eivät likaa juomavettä.
2. Tilan kaikissa sikalarakennuksissa jatkuvatoiminen sähkön tuotannon vara järjestelmä (esim. aggregaatti),

Sikojen ruokinta ja hoito

Asiakirjat

1. Ruokintasuunnitelma

- Kirjallinen,
- Eläinryhmäkohtainen
- Laskelmiin perustuva
- Huomioitu eläimen kasvu, tuotostaso ja tuotantovaihe
 - Lihasioilla, vieroitetuilla porsailla ja nuorilla siitossioilla kasvatusvaihe
 - Emakoilla porsastuotannon vaihe ja kuntoluokka
 - Karjuilla kuntoluokka
- Saa olla itse tehty kunhan edellä mainitut asiat täyttyvät

Sikojen ruokinta ja hoito

Asiakirjat

Porsastuotantosikalan (ml. yhdistelmä sikala)
tuotantosuunnitelman vaatimukset:

- Kirjallinen, voi olla sähköisessä muodossa
- Tuotantoprosessin suunnittelu
- Siemennysaikataulut
- Vieroitusaikataulut
- Saa olla itse tehty kunhan edellä mainitut asiat täyttyvät

Sikojen ruokinta ja hoito

■ Asiakirjat

Varautumissuunnitelma

- Kirjallinen
- Sähkö- ja vesikatkosten sekä laitteistovikojen varalta
- Pitopaikkakohtainen
- Ajantasainen
- Kuvattu häiriö tilanteiden aikana tehtävät toimenpiteet

Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu

Eläinten olosuhteet

Jaloittelutarhojen olemassaolo ja eläinten ulkoilu

- Ulkoilu katoksen alla ei riitä
- Jaloittelutarhan pohjalle tai kattamiselle ei ole vaatimuksia

Jaloittelutarhan aita on rakennettu siten, että siat eivät ulkoillessaan pääse kosketuksiin villisikojen kanssa (siirtymäaika 1.6.2018 asti).

- Jaloittelutarhassa ei tarvitse olla juomapaikkoja, jos sioilla on vapaa pääsy sisätiloihin juomaan

Jaloittelutarhassa mahdollisuus tonkimiseen ja kesällä myös rypemiseen

Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu

Asiakirjat

Ulkoilukirjanpito, että joutilaat emakot ja ensikot ovat ulkoilleet sään salliessa

- joko päivittäin 1.5.–30.9. välisenä aikana tai ympäri vuoden vähintään 2 kertaa viikossa.

Emakoiden ja ensikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Sikalan olosuhteet

Ryhmä karsinan vaatimukset:

1. Häkkien ulkopuolista esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa on vähintään 2,25 m²/eläin,
2. Kaikille emakoille ja ensikoille makuualue
 - kiinteä pohjainen,
 - hyvin kuivitettu,
 - vähintään 1,3 m²/eläin.
3. Siemennys häkkien normaali käyttö on sallittua.

Parannetut porsimisolosuhteet

Sikalan olosuhteet

1. Vapaa porsiminen, emakot tai ensikot eivät porsisi häkeissä
- Emakko voi olla porsimishäkissä ajan, joka alkaa enintään 2 vrk ennen odotettua porsimista ja päättyy viimeistään 3 vrk kuluttua porsimisesta.

Porsitus häkki on purettava tai avattava välittömästi käytön jälkeen niin, ettei se rajoita emakon liikkumista karsinassa.

Ei sallittu: kiinteä häkki, joka rajoittaa emakon liikkumista tai vie tilaa karsinassa, vaikka seina avattu tai poistettu.

Poikkeustapauksessa eläin voi olla tilapaisesti porsitus häkissä enintään 7 vrk porsimisen jälkeen, (aggressiivinen tai levoton eläin, muu hyväksyttävä syy)

Parannetut porsimisolosuhteet

Sikalan olosuhteet

2. Porsituskarsinassa emakolla ja ensikolla jatkuvasti saatavilla irtainta pesänteko materiaalia

(olkea, purua, paperia tai muuta vastaavaa materiaalia).

- Pesänteko materiaalia ei tarvitse olla porsimisen jälkeen

3. Porsituskarsinan pinta-ala on vähintään 6 m², josta vähintään 1 m² porsaille karsinarakenteilla rajattua aluetta.

Porsituskarsinan kokonaispinta-alaan voi sisältyä lanta käytävä

- Porsailla on rajatulla alueella hyvin kuivitettu makuualue, johon kaikki

mahtuvat yhtä aikaa makuulle

Asiakirjat

Kirjanpito häkin käyttöajasta ja -syystä

Vieroitettujen porsaiden, nuorten siitossikojen ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen

1. Kaikki enintään 8 kk ikäiset siat mahtuvat makuualueelle samanaikaisesti makuulle
2. Makuualue on kiinteä pohjainen ja
 - Kestokuivitettu tai
 - Kuivitettu ja käytössä on kaksi-ilmastokarsinat tai
 - Runsaasti kuivitettu, kun kyse on lihasioista

Karjuporsaiden kivunlievitys ennen ja jälkeen kirurgisen kastraation

Asiakirjat

1. Lääke kirjanpidosta, että karjuporsaille on annettu kipulääkettä 2 kertaa, ennen ja jälkeen kirurgisen kastraation,
 - Kivunlievityksen käyttö oltava lääkekirjanpidosta ja eläinlääkäriin kirjoittamissa resepteissä (yleensä mainittu lääkkeen käyttötarkoitus, kuten kastraatiokivun poisto)
2. Porsas erän kastroinnissa annettujen kipulääkitysten antokerrat on kirjattava.

Sikojen virikkeet

Tukiehtoja on noudatettava tilan kaikilla, myös toisen tilan pitopaikassa olevilla, sioilla lukuun ottamatta vieroittamattomia porsaita

1. Sikojen karsinassa on kiinteitä ja päivittäin lisättäviä virikkeitä. Myös imettävälle emakolle oltava kiinteitä ja päivittäin lisättäviä virikkeitä, mutta imeville porsaille niitä ei erikseen vaadita.

a. Kiinteät virikkeet:

- Karsinassa jatkuvasti
- Ripustettu roikkumaan tai kiinnitetty esim. karsinan seinään
- Kestävää luonnonmateriaalia

Olennaista virikkeissä on, että sikojen on helppo ylettyä niihin ja että ne pysyvät puhtaina.

-Ylettymisen kannalta olennaista on, että ne eivät ole kärsän tasoa korkeammalla.

- **Vähintään 1 virike/6 sikaa**

Sikojen virikkeet

Päivittäin lisättävät virikkeet:

- Olki, puru, paperi tai muu vastaava irtain aines
- Esimerkki: Karsinassa on sioilla olki häkki, jossa on jatkuvasti olkea/heinää tarjolla. Sen lisäksi tarvitaan kiinteä, luonnonmateriaalista oleva virike, esim. puu, narut, säkit tms.
- Karsinassa on niin paljon irtainta ainesta, että kaikki siat voivat käyttää sittä koko ajan yhtä aikaa

Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

Voi olla ryhmä kärsinä, mutta siat voidaan tarvittaessa aidata erilleen.

- Jatkuvasti hyvälaatuista vettä saatavilla.
- Makuualue kiinteä pohjainen ja hyvin kuivitettu.
- Eläintä on mahdollista lämmittää tarvittaessa.
- Sairaskarsinoita on oltava sikojen suojelusta annetun valtioneuvoston

asetuksen määrittelemä 5 % sikojen pitopaikan kokonaiseläinmäärän tilantarpeesta myös vanhoissa sikaloissa.

- Jos tilalla on tuotantotauko, vaadittujen sairas- ja hoitokarsinoiden määrä lasketaan pitopaikassa enimmillään olleen sika määrän perusteella.

KIITOS!

Mavi:n sivuilta löytyy sitoumusehdot 2018